

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

потреба у визнанні, прагнення до успіху, потреба у впливовості і влади, прагнення до прийняття і підвищення соціального статусу [2, с. 5].

Таким чином, у сучасній психології функціонують численні трактування феномену лідерства у контексті особистісних, ситуаційних, гуманістичних і інших теорій. Лідерська мотивація студентів – це структуроване мотиваційне утворення, яке виникає під впливом освітнього процесу у закладі вищої освіти на основі розвитку лідерського потенціалу й утворює суб'єктну спрямованість на реалізацію лідерської поведінки у навчальних та позанавчальних ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Евтихов О.В. Стратегии и приемы лидерства: теория и практика / О.В. Евтихов. – СПб. : Речь. 2007. – 238 с.
2. Кокарева А. Формування лідерських якостей у процесі підготовки фахівців у технічних університетах / А. Кокарева. // Університети і лідерство. – 2016. – № 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/univlead_2016_3_15.
3. Парыгин Б.Д. Лидерство как инструмент интеграции общности / Б.Д. Парыгин. – СПб. : Издательство «Питер», 2000. – 358 с.
4. Сопівник Р.В. Ретроспективний аналіз основних теорій лідерства / Р.В. Сопівник // Вісник Національного університету оборони України. – 2012. – Вип. 4. – С. 104-109.

УДК: 373.3:615.857

МЕТОД ПІСКОВОЇ ТЕРАПІЇ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Замківський Ігор, здобувач ОС «магістр», 2 курс, РДГУ

*Керівник: Ямницький В.М., доктор психологічних наук, професор кафедри
практичної психології та психотерапії РДГУ*

Піскова терапія є частиною арт–терапевтичного процесу для невербального виду корекції. В основному піскову терапію застосовують як засіб для покращення творчих можливостей дітей, для розвитку сенсорного сприйняття, дрібної моторики рук та засобу щоб розслабити та заспокоїти людину.

Як психотерапевтичний засіб піскотерапія направлена на подолання особистісних проблем із застосуванням юнгіанських архетипів колективного та особистісного підсвідомого. Діяльність із цими образами

направлена на зміцнення душі, самопізнання, саморозвиток, формування творчих можливостей.

Уже доведено, що дитяча гра з піском є найбільш природнім виявом активності. Неспроста науковці піскову терапію називають всебічно-універсальним феноменом для комунікації дітей між собою та світом, сильним естетичним та терапевтичним ресурсом. Тому метод піскової терапії застосовується у дошкільній освіті, і дуже доречно вводиться у навчально-виховний процес початкової школи, щоб поживити навчальний та пізнавальний хід, покращити емоційний стан дитини, встановити позитивне ставлення учня до навчання, сформувати у школяра довірливі відносини між однолітками, вчителем і учнем.

Основні підходи методу піскової терапії ми можемо побачити у працях таких науковців як О. Федій, В. Маковецької, Н. Сакович, М. Кисельової, Т. Грабенко, Т. Зінкевич-Євтигнєєвої.

Піскова терапія є нетрадиційною малопоширеною технологією у навчальному процесі, та має корекційно-розвиваючі, діагностичні, освітньо-виховні, психотерапевтичні можливості.

Аналіз досліджень праць зарубіжних та вітчизняних психологів доводить, що піскова терапія через методи гри допоможе розкрити дитячі почуття, показати наявні проблеми, позбутися різноманітних страхів, побороти емоційне напруження у дитячому колективі.

Піскова терапія в контексті психотерапії створювалась на протязі сімдесяти років, застосовувалась переважно на психоаналітичному методі.

Метод піскової терапії (sandplay) було запроваджено в межах Юнгіанської психології, швейцарським психіатром та педагогом Карлом Густафом Юнгом (1875-1961). За визначенням К. Г. Юнга, піскова терапія – головний помічник для процесу індивідуалізації, шлях комунікації з соціумом та собою, найкращий засіб від напруження, спосіб підвищення власної самооцінки та новий шлях для особистого розвитку. Саме методом піскової терапії реально відновити психічне здоров'я та психічну внутрішню єдність [12].

К. Юнг обстоював закон цілісності та зміцнення в роботі з піском. Ігри з піском розглядав як «колективне несвідоме», як надбання психічної спадщини людства, як важливий шанс позбутися психологічного травматичного досвіду.

Вчена І. Артемська вважає, що описана вище техніка «активної уяви» недарма виступає теоретичним фундаментом піскової терапії. Проїшовши через власний досвід знайомства зі своїм «внутрішнім дитячим світом», Юнг описує: «Домінанта дитини – це не тільки щось з далекого минулого, а й те, що існує зараз, тобто, це не рудиментарний слід, а система, яка

функціонує в теперішньому» [1].

«Створення вільного та захищеного простору – це головний принцип і умова для дослідження, вираження свого світу, перетворення власних переживань (незрозумілих і тривожних) у видимі образи. Створена дитиною картина на піску, свідчить про душевний стан дитини» – пише Д. Калф [13]. Цей принцип використовують і дотепер як інструмент діагностики у психіатрії [1].

Метод sand play (дослівно – піскова гра) – одна з технік аналітичного процесу, під час якого дитина будує власний світ у мініатюрі з піску та невеличких фігурок [5].

У 1995 році у Сан-Франциско відбулася Міжнародна конференція, на якій було прийнято класифікацію декількох напрямків sand play. Перша – Sandplay (саме з великої літери «S») це сталий, класичний метод юнгіанської терапії. Друга – sandplay з маленької літери «s» – методи піскової терапії з додаванням різноманітних модифікацій (як арт-терапія та ін.) [5].

Американська психотерапевтка Л. Штейнхард об'єднала арт-терапію з психотерапією. Художник за освітою Л. Штейнхард бачила у пісочниці дитячий побудований світ очима митця. Вона висувала теорію, де домінувала тріада дитина, психолог, певний художній персонаж [12].

Юнгіанською «технікою активної уяви», користуються дотепер. Її прийнято називати теоретичною основою піскової терапії, адже концепцію «піскової терапії» розробляли учні Юнга. У цій галузі працюють і сучасні вчені, психологи, педагоги. У працях О. Федій, В. Маковецької, Н. Сакович, М. Кисельової, Т. Грабенко, Т. Зінкевич-Євстигнеєвої розглядаються основні підходи методу піскової терапії.

Російські психологи Т. Грабенко та Т. Зінкевич-Євстигнеєва створили та вдало використали заняття з використанням піску, які покращують навчання, розвивають творчу уяву та коректують емоційні проблеми у колективі дошкільнят та школярів молодшого шкільного віку [3]. У психолого-педагогічній практиці згадані науковці застосували створені ними теоретичні та методичні засади піскової терапії: основні (комфортний простір, безперечне прийняття, достовірність та відкрита інформація, засади конкретизації та об'єктивізації, влиття в соціальний простір та ін), і допоміжні (засади обміну, реального проживання, розуміння певних ситуацій та досвіду), засади стосунків вчителя до дитини; засади вимог до обладнання; до казкотерапії запропонували чотири аспекти: діагностика, корекція, терапія, профілактика; розробили навчально-корекційні та пізнавальні ігри [3].

У працях Н. Сакович, Н. Кузуб, Е.Осіпчук зустрічаємо термінологію «педагогічна пісочниця». Н. Сакович виокремила домінуючі варіанти

застосування піску в навчальному процесі: у дітей підвищується потяг до пізнання, експериментів, самостійної роботи; розвиток тактильної чутливості; розвиток пізнавальних функцій мовлення і моторики; розвиток ігрової та предметної функції; пісок забирає негатив [6]. Розроблені принципи "піскової педагогіки" актуальні і сьогодні для корекції емоційних станів, всебічного розвитку у дошкільнят та учнів молодшої школи.

Відомий педагог С. Куломзіна вважає, що пісочниця є тією платформою, яка активізує просторову уяву дитини, розвиває творчий потенціал та образно-логічне мислення, тренує дрібну моторику рук, а також ненав'язливо налаштовує дітей на досягнення ними гармонійного образу світу та моральних істин добра і зла [7].

На думку Н. Сакович, піскова терапія: забезпечує безпосередню гру, де відсутній правильний чи неправильний шлях; допомагає позбавитись контролю свідомості; повертає дитину до минулого досвіду з метою повторного переживання; метод, де відсутні перепони для спілкування з дітьми різного віку та інтелектуального статусу; є доповненням до інших методів психокорекційної та психотерапевтичної роботи [6].

В. Тарасун пропонує головні процеси застосування піскової терапії: методи психодіагностики із застосуванням піску; задоволеність від гри з піском та подальша зацікавленість грою; релакс від піскових занять; розвиток дрібної моторики рук дитини; за допомогою гри з піском встановити контакт між учнем та психотерапевтом; програти страхи та проблеми дитини за допомогою занять з піском [8].

Вчений зазначає, що саме заняття із застосуванням піскової терапії вирішують проблеми: дитячу агресивність; поведінкові порушення; занижену самооцінку та невпевненість у собі; комунікативні труднощі; проблеми у міжособистісних стосунках з однолітками, з дорослими чи батьками; проблеми хвороб, які виникають від нервових розладів чи надмірних хвилювань; аутичні розлади дітей; проблеми дітей з особливими потребами; дефіцит уваги; розлади мовлення; складнощі в сімейного життя; зміни соціального оточення та ін. [8].

Однією з переваг методу є його універсальність. І. В. Астремська пропонує використовувати піскову терапію у випадку, якщо дитина: нездатна пояснити словами речі, про які вона думає; знаходиться в стані фрустрації чи обмежена в прояві своїх почуттів; розгублена; гостро відноситься до своєї вікової кризи; переживає психологічну травму; має проблеми міжособистісних стосунках між однолітками чи з оточенням; не може самостійно ухвалити будь-яке рішення [1].

Ефективним, перевіреним класичним методом психологічної корекції

вважається ігротерапія. Саме піскова терапія через методи гри допоможе розкрити дитячі почуття, показати наявні проблеми, позбутися різноманітних страхів, побороти емоційне напруження.

Пісок наділений природнім магнетизмом, дитина навіть не усвідомлюючи, руками пересіює пісок, будує тунелі, створює картини. А якщо до лотка з піском додати ще колекцію іграшок та різноманітних фігурок, вибудовується цілісний дивовижний дитячий світ. Кожна фігурка – казковий персонаж. Психолог також може бути одним з персонажів. Граючись дитина почуває себе господарем ситуації, розуміє що може на неї впливати. Завдяки грі, те, що сховане у дитячій душі, випливає на зовні, через персонажів гри дитина виявляє актуальні для неї думки та почуття. Саме крізь призму гри з піском та площини пісочниці, дитина може навчитися контролювати власний світогляд, а що найголовніше – з легкістю може позбутися давніх психологічних травм [2].

Гра із застосуванням піску допомагає дітям швидше та з логічним осмисленням зрозуміти правила та норми соціальної поведінки, свою комунікативність та взаємозв'язки у соціумі. В дитини формуються навички культури людського спілкування, формується делікатність, ввічливість та товариськість. Через застосування гри з піском у дітей росте довіра до оточуючих та власна успішність. Піскові ігри та заняття викликають у дітей позитивний настрій та бажання до праці та спілкування з ровесниками.

Головним у піскових іграх-казках є розв'язок проблем між персонажами казки. Учні спочатку вчать розмірковувати, розвиваються, формують позитивні риси характеру, вчать належної комунікації, наслідують улюблених героїв у житті [3].

У казці відображаються усі сторони життя: будується модель стосунків, розпізнаються справжні цінності та ідеали, формується здорова духовно, розумна особистість. Закінчуватись казка має тільки щасливо, це на самперед допоможе дітям позбавитись від реальних переживань та комплексів [2].

Піскову казку можна поставити як забажає дитина, героїв казки можна перенести у будь який куточок. При цьому школярі вчать пов'язувати мову та дію героїв казок, далі вже самостійно можуть змінити сюжет казки чи додати нових героїв [10].

Піскова казка це захоплююче заняття для дитини, але окрім того вона здатна зняти напруження, дитячу тривогу та чудово допомагає школяреві зрозуміти емоції інших людей. За допомогою такої казки можна позбавитись негативних проявів у поведінці дитини [10].

Піскову казку може розробити сам педагог чи психолог. Але найголовніше правило такої праці, щоб у казках добро неодмінно перемогло

зло. Героїв не повинно бути багато, сюжети казки мають бути цікавими. Казки мають бути емоційними, але водночас не повинні нести у собі тривоги та страху [10].

Пісочницю розглядають посередником між учасниками групи. Саме в пісочниці діти стають розкутішими, створюючи з піску свій власний світ, свою казку, переживають разом з героями потужні емоції, вимальовують на піску свої справжні почуття. Розглядаючи такі картини досвідчений психолог може зазирнути у внутрішній світ дитини. За допомогою когнітивного аналізу, аналізу розміщення фігурок у пісковій композиції та застосовуючи свої теоретичні знання та інтуїцію фахівець зможе корегувати емоційні стани дітей та міжособистісні стосунки у групі [4].

Розглядаючи картини та казки з піску можна виявити міжособистісні конфлікти у класі. Адже бої у пісочниці, казкові руїни, боротьба, де зло перемагає вже свідчить про напруження у класі та приховану конфліктність. А якщо у пісочниці ще й присутні агресивні дії щодо певного персонажа, це свідчить про високу агресію у колективі.

Коли учні придумують казки – розвивається їхня фантазія, вони мають можливість бути почутими і почути іншого, вчаться бути толерантними та прислухатись до оточуючих, вчаться поведінки у різноманітних ситуаціях [7].

Піскова терапія допомагає розвивати сенсомоторні навички дитини, зняти емоційну напругу. А дітям які навпаки пасивні, нічим не виказують своїх страхів допоможе гра з піском застосовуючи різноманітні фігурки. Тривожні, сором'язливі діти, діти у яких занижена самооцінка переключають свою увагу на фігурки. Експресивними бувають нерішучі школярі, саме гра з піском дарує їм кінестетичні відчуття. Дітей із проявами агресії ваблять фігурки чи персонажі «агресор», «жертва». Гра з піском допомагає позбутися переживань, пережити легше негативну подію дітям, які мали вже психічну травму. Успішним може бути застосування цієї техніки з дітьми, які переживають стрес у результаті втрати близьких або розлуки з ними [9].

Таким чином, піскова терапія в контексті психотерапії створювалась на протязі сімдесяти років, застосовувалась переважно на психоаналітичному методі.

За визначенням засновника даного методу, К. Г. Юнга, піскова терапія – головний помічник для процесу індивідуалізації, шлях комунікації з соціумом та собою, найкращий засіб від напруження, спосіб підвищення власної самооцінки та новий шлях для особистого розвитку. Саме методом піскової терапії реально відновити психічне здоров'я та психічну внутрішню єдність.

Юнгіанською «технікою активної уяви», користуються дотепер. Її прийнято називати теоретичною основою піскової терапії, адже концепцію «піскової терапії» розробляли учні Юнга. У цій галузі працюють і сучасні вчені, психологи, педагоги.

Піскова терапія сприяє формуванню навичок комунікації, активності в ігровій діяльності. Допомогає закладенню цілісного, міцного і здорового «Я» дитини, врівноважує та гармонізує психоемоційний стан дитини.

Отож піскова терапія надає чудову можливість зазирнути у свідомість дитини, допомогти їй подолати проблеми та страхи, покращити її сприйняття світу.

Піскова терапія є ще й додатком до інших ефективних методів психотерапії. Для того щоб застосувати терапевтичні можливості піску на практиці, створюється сучасна система піскових занять та ігор які багатогранно розвивають особистість та спонукають до дружби, спілкування з однолітками та навчання.

Список використаних джерел:

1. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі : навчальний посібник / І. В. Астремська. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 396 с. (99-101)
2. Грабенко Т.М. Чудеса на піску. Пісочна ігротерапія : методичний посібник для педагогів і батьків / Т. М. Грабенко, Т. Д. Зінкевич-Євстигнеєва. – СПб. : Інститут спеціальної педагогіки і психології, 1988. – 48 с.
3. Зінкевич-Євстигнеєва Т. Д. Чудеса на песке : практикум по песочной терапии / Т.Д. Зінкевич-Євстигнеєва, Т. М. Грабенко. – СПб. : Речь, 2005. – 345 с.44
4. Козлова А. Рецепти арт-терапії : специфіка терапевтичного впливу / А. Козлова // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2019. – № 12. – С. 34-41.
5. Мойсюк І.І. Sand play – ігри з піском як засіб розвитку творчих здібностей дитини у початковій школі: методичні рекомендації / І.І. Мойсюк. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2018. – 56 с.
6. Сакович Н.А. Технология игры в песок : Игры на мосту / Н.А. Сакович. – СПб. : Речь, 2008. – 166 с.
7. Станішевська В. Пісочна терапія як засіб розвитку та психокорекції дитини / В.І. Станішевська. – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/>. – Дата перегляду: 21.03.2021. – Назва з екрана

8. Тарасун В. Психолого-педагогічна допомога дітям переддошкільного віку з особливостями в розвитку: напрями реалізації: монографія / В. Тарасун. – Київ: Видавництво Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 2012. – 412с.
9. Тягур Л.М. Сендплей – метод позитивного впливу на психічний розвиток дитини дошкільного віку / Л.М. Тягур // Актуальні проблеми психології. – Том XI. – Випуск 13. – С.315
10. Чувасова Ю. Формування всебічно розвиненої особистості дошкільника засобами арт-терапії [Електронний ресурс] / Юлія Чувасова. – Режим доступу: <https://contest.zu.edu.ua/formuvannia-vsebichno-rozvylenoi-osobystosti-doshkilnyka-zasobamy-art-terapii--57d8c3be.html>.
11. Федій О. А. Пісочна терапія у просторі професійної діяльності сучасного вчителя початкових класів / О. А. Федій // Вісник Житомирського ун-ту ім. І.Франка. – Житомир : ЖДУ, 2009. – Вип. 43. – С. 96–101. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/2954/1/20_43.pdf. – Дата звернення: 01.05.2021. – Назва з екрана.
12. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия / Л. Штейнхардт. – СПб. : Питер, 2001. – 320 с.92
13. Kalf D. Sandplay. A Psychoteraputic Approach to the Psyche. – Santa Monica: Sigo press, 1980. – 194 p

УДК 159.922.2

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Калюш Руслана, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Дружиніна І.А., кандидат психологічних наук, доцент

Потреба в пізнанні - одна з головних людських потреб, на основі якої відбувається освоєння індивідом багатовікового людського досвіду. У різні періоди життя людини змінюються об'єкти його інтересу, форми і способи придбання знань, проте потреба в пізнанні як внутрішньо властиве людині властивість, з роками не тільки не притупляється, але і отримує свій подальший розвиток.

Останніми роками в психологічній науковій літературі питанням мотивації учбової діяльності приділяється особлива увага. Це не випадково, оскільки питання про мотиви - це по суті питання про якість учбової

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матеюк О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдюк А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету